

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Viraág Béla*
Cím: *Ahol az új világváros épül. (Lágymányos)*
Forrás: *Budai Napló*

Bp. 1931. VII. 7. (Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	425.091
Hely	
Idő	"1931"
Személy	

Ahol az új világváros épül Lágymányos

Nagy, sivár tájkép, közvetlenül a háromemeletes paloták mögött, — ez a Lágymányos.

Egy része beépült még a szégyensorban elhalt kelenföldi nábob, Kutlányá bácsi idejében, amikor ez a tót kubikos a maga természetes eszével rájött, hogy a túloldali nagyváros átömlik majd a Dunán és benépesíti azt a gyönyörű síkságot a Gellérthegy és a budafoki hegyek között. Amikor itt a Dunát szabályozták és fölépült az Összekötő-híd, lekanyarítottak egy jókora darabot, — 70—80 holdat — az ártérből, töltést húztak eléje és ott hagyták tónak, poeosolyának a város nyakán, amely nem tudta, hogy mit kezdjen el vele. A Budafoki-út határolta el a várostól. Ott búzlótt, poshadt az elzárt víz, a szomszédok odahordták a szemetet és végül a város is kinevezte szemétdörmök és odahordatta Buda kultúr szemetjét, amitől most már rothadásnak indult a poeosolya, állandóan fertőzve a környék levegőjét. A millennium esztendejében „Ósbudavára” konkurenciájaképpen odaépítették a „Konstantinápoly”

mulatót és hidat vertek a poeosolyán át a Dunától a Budafoki-útig. Azt hitték, hogy ez a mulató lendíti föl Kelenföldet, holt már állott a Ferenc József-híd is. Csak Kutlányá sejtette, ösztönszerűen érezte, hogy csak a hídnak van városépítő hatása, ahogy a világon minden régi város a hídfők körül épült fel.

A hídnak segítségére jött a Műegyetem és a Gellértfürdő. Új város épült a hídfőnél, mely csak délfelé terjedhetett. Ügylátszott, hogy a hídfő hatása elér az összekötő-hídig, de gátolta ebben egyrészt a nagy poeosolya, másrészt a gazdasági visszaesés, mely e század elején kezdte bénítani a város fejlődését és betetőzte ezt a világháború, mely mindent megállított. A háború után a város északnak fejlődött a pesti oldalon és az utolsó öt év alatt fölépült a külső Lipótváros, vagy jobban mondva a „Vizafogó”, mely jogosan kapcsolatot keres Újpesttel és kihasználja a Margitszigettel szemben való fekvése előnyeit. A hivatalos gondoskodás is ezt dédelgeti, — a Lágymányos pedig megállt a holt Dunánál, amelynek poshadt talajából bugyborékoktak a bűzhödő vízzen át a lent rothadó szemétdörmök a fertőző gázok.

A Verpeléti-út és a Villányi-út volt a városhatár.

*

A Műegyetemen jóval túl, ahová már nem látnak el e hatalmas épület főbejáratát őrző, megvényt kőőrnök, mert az idő kirárgta a szemgödreiket, lemarta karjaikról, a húst és ronggyá foszlatta a köntöseiket — itt, a néma Dunaparton áll a lehorgonyzott „Nemzet”, a Lágymányos sorsát intéző kotrógép. Ez tölti a holt Dunaágot. Most szerelik újból, mert a tavalyi munkában tönkrement. Öreg már a hajó, most plombáliák.

A nagy poeosolyán át gátat húztak, mert a vízbeömlő sóder nagyon szétfolyt és a vállalkozó csak éppen azt a részt tartozik feltölteni, amit a gáttal elhatárolt, föl a Műegyetemig. A vállalkozó szerencséje, hogy a vasúti töltésen túl lévő télikikötőt 3—4 méterrel mélyítik — tágítani is kéne — és az itt kiásott anyagot átviszik a töltés innenső oldalára és töltik vele ezt a mammut-poesolyát. Ott megfizeti az állam azért, hogy kiemeli, — itt azért,

hogy leteszi. No, nem ilyen egyszerű a dolog. És lassan megy. Augusztusra az elrekesztett rész feltöltésének el kellene készülnie, de a mai tempóban aligha készül el. Úgy mondják, hogy tavasszal megkezdik a töltést a Budafoki-út felől is, ahova néhány száz talyigás kubikos hordja majd a földet a Gellérthegy alól és betemeti egészséges földdel a rothadó szemetet.

A mostani feltöltés munkálatait megelőző időben szeméttel feltöltött rész nem volt alkalmas az építkezésre. A telekspekuláció csak a telekvásárlásban merült ki és nem az építkezésben. Mindenféle telepek költöztek ide. Nagy területen téglát raktak le, még nagyobb helyet foglalt el a fakereskedelem, ideiglenes örkumyhókat apró fűrészházakat tákolva össze az előreláthatóan rövid időre, amikor az új hídfő körül megindul a nagy építkezés.

Egy új budai városrész alapjait szórja magából a sódert okádó „Nemzet”, amely városrészbe áthömpölyög majd a pesti körútról a budai körútra a világváros a maga nagy életével, forgalmával, hogy körbejárja Buda alsó részét és megkerülje a Gellérthegyet, beleömljön az Alkotás-utcán át Buda szívébe.

Szekesztóvárosi háziny...

A városházán oly sokáig nélkülözött modern városépítő politika most aratja nagy sikereit, amikor kellő időben megteremtette a Verpeléti-úton, Szent Imre-útján, Budaörsi-úton és Alkotás-utcán át azt a forgalmi lehetőséget, amelyet ma még csak egyedül a 27-es villamos csilingelő csengője jelez, — de néhány év múlva, amikor a csepeli kikötő átveti feleslegét a budai partra, ahová lekanyarodik közvetlenül az összekötő-hídról a vasút, hogy szolgálja a budai kikötő és a körüle épülő gyárváros érdekeit, megkímélve a füsttől a Sashegyet, és az alján épülő villavárost, — amikor az új híd tengelyében épült hatalmas sugárút — talán egykor Beesey Antal útja — elvisz a keserűvíz források körül épülő világfürdőbe (à la Karlsbad) és a csóddal küzdő Sósfürdő ismét nő áldáshozó gyógyfürdője lesz; — belekongatja harangszavát a világkereskedelem és idevonzza a világotjáró népeket, hogy új dísz, új fény, új gazdagság tegye boldoggá ma szegény Buda színlődő polgárságát.

Viraág Béla.